

Коробова І. В. Зміст контрольно-оціночної діяльності учителя фізики[Текст] / І. В. Коробова // Актуальні проблеми природничо-математичної освіти в середній і вищій школі : збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Херсон, 13-14 вересня 2012 р.) / МОНМС України, Херсонський державний ун-т, НПУ ім. М. П. Драгоманова, Ужгородський НУ, Барнаульський ДПУ, Університет м. Мішкольц (Угорщина) / [уклад. : Шарко В. Д.]. – Херсон : Грінь Д. С., 2012. – С. 48-49.

ЗМІСТ КОНТРОЛЬНО-ОЦІНОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ

Коробова І.В.

Херсонський державний університет

Приступаючи до роботи вчителя, молодий спеціаліст повинен мати не тільки ґрунтовні теоретичні знання з контролю й оцінювання, але головне - *досвід реалізації* контрольно-оціночної функції у практиці навчання. З огляду на це, сучасна вузівська підготовка майбутнього вчителя має бути сконцентрована не лише на теоретичній складовій, а передусім, давати можливість студентам набути досвід практичної (методичної) діяльності.

Проблема контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів з фізики досліджувалась П.С.Атаманчуком, В.П.Блиновою, В.П.Вовкотрубом, Т.С.Колечинцевою, В.Д.Шарко [2, 3] та іншими науковцями. Але з позицій формування контрольно-оціночної компетентності майбутнього вчителя фізики ця проблема потребує додаткового вивчення. У зв'язку з цим, завданням нашого дослідження є з'ясування змістовного складу системного утворення “контрольно-оціночна компетенція вчителя фізики”.

Реалізація контрольно-оціночної функції вчителем фізики на сучасному етапі відбувається на засадах особистісно-зорієнтованого, діяльнісного та компететнісного підходів [1]. Це накладає певні особливості на зміст методичної діяльності педагога. Треба зазначити, що контрольно-оціночна компетенція вчителя фізики має різне змістовне наповнення в залежності від виду навчальної діяльності учнів. Тому доцільно розглянути її зміст під час вивчення учнями нового матеріалу, розв'язування задач та виконання навчального фізичного експерименту, що відображено у таблиці 1.

Склад контрольно-оціночної компетенції вчителя фізики

К о н т р о л ю ю ч а с к л а д о в а	
Теоретичні знання (знаю, що)	<ul style="list-style-type: none"> - Рівні засвоєння (наприклад: знання, розуміння, вміння); - <i>функції</i> контролю (навчальна, діагностична, орієнтувальна, розвивальна, виховна, контролююча, управлінська, корегувальна, пропедевтична); - <i>методи</i> контролю (усний, письмовий, практичний) та їх особливості; - <i>види</i> контролю (за місцем у навчальному процесі та об'ємом навчального матеріалу – вхідний, поточний, тематичний, підсумковий; за кількістю учнів, які охоплюються контролем – індивідуальний, груповий, класний, масовий) та їх особливості; - <i>форми</i> контролю (фізичний диктант, тестування, письмова контрольна робота тощо) та їх особливості; - <i>вимоги</i> до контролю (перевірки) навчальних досягнень учнів.
Методичні знання (знаю, як)	<ul style="list-style-type: none"> - Алгоритми контролюючої діяльності вчителя (або методичні рекомендації): а) під час вивчення нового матеріалу (контроль розуміння), б) під час розв'язування учнями задач (контроль індивідуального досвіду практичної діяльності), в) під час виконання експерименту (контроль індивідуального досвіду експериментальної діяльності); - вимоги до змісту діагностичних завдань (з урахуванням рівневого підходу).
Методичні вміння (досвід діяльності)	<ul style="list-style-type: none"> - Вміння підбирати та самостійно складати діагностичні завдання для різних форм контролю (контрольні роботи, фізичні диктанти, тести, систему запитань для усного опитування тощо); - вміння (методичний індивідуальний досвід) здійснювати контроль за діяльністю учнів: а) під час вивчення нового матеріалу, б) під час розв'язування учнями задач, в) під час виконання експерименту.
О ц і н о ч н а с к л а д о в а	
Теоретичні знання (знаю, що)	<ul style="list-style-type: none"> - Психологічні особливості оцінювання; - основні функції оцінювання (контролююча, навчальна, діагностико-коригувальна, стимулювально-мотиваційна, виховна); - загальні критерії оцінювання: а) теоретичних знань; б) практичних умінь; в) експериментальних умінь учнів;

	- особливості оцінювання компетентностей учнів.
Методичні знання (знаю, як)	- Процедури оцінювання (або вимоги до оцінювання): а) теоретичних знань; б) практичних умінь; в) експериментальних умінь учнів; - процедури оцінювання компетентності учня; - особливості оцінювання діагностичних завдань різної форми: фізичних диктантів, тестових завдань, письмових контрольних робіт, усних відповідей, заліків, іспитів тощо; - знання про переваги та недоліки різних систем оцінювання, зокрема – рейтингову.
Методичні вміння (досвід діяльності)	-Вміння оцінювати теоретичні знання учнів; -вміння оцінювати практичні вміння учнів; -вміння оцінювати експериментальні вміння учнів; -вміння оцінювати компетентності учнів; -вміння оцінювати результати різних форм контролю (фізичні диктанти, тести, письмові контрольні роботи, усні відповіді тощо); -вміння спонукати учнів до само оцінювання (організувати самоконтроль та самооцінювання).

Отже, процес формування контрольньо-оціночної компетентності майбутнього вчителя фізики повинен проходити наступні етапи: *теоретичний* – засвоєння теоретичних знань з контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів; *навчально-методичний* – накопичення методичних знань з контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів та набуття окремих (розрізнених) контрольньо-оціночних умінь; *діяльнісний (досвідно-методичний)* – набуття індивідуального досвіду цілісної контрольньо-оціночної діяльності.

Зрозуміло, що для оволодіння контрольньо-оціночною компетенцією майбутніми учителями потрібне відповідне методичне забезпечення. Зокрема, існує необхідність розробки алгоритмів виконання кожного вміння (див. табл.1), створення методичних рекомендацій, вимог та поетапне застосування їх у навчанні студентів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти // Фізика та астрономія в сучасній школі. – 2012. – № 4. – С. 2-8.
2. Колечинцева Т. С. Диференційований підхід до контролю і оцінювання навчальних досягнень з фізики учнів 8-х класів загальноосвітніх шкіл :

автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.01.02
“Теорія та методика навчання (фізика)” / Т. С. Колечинцева. – Кіровоград,
2009. – 20 с.

3. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природничо-математичних дисциплін : З досвіду роботи : Посібник для вчителів / [за ред. В. Д. Шарко]. – Херсон : Олді-Плюс, 2001. – 216 с.